

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto

Eriävä mielipide koskien ehdotusta valtioneuvoston asetukseksi eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta

Ympäristöministeriön 28.10.2011 asettaman työryhmän tehtävänä oli laatia ehdotus uudistetusta nitraattiasetuksesta. Nykyisellä valtioneuvoston asetuksella (931/2000) maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta pannaan täytäntöön vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 12.12.1991 annettu Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi (91/676/ETY). Työryhmän työ laajeni käsittämään myös orgaanisten lannoitevalmisteiden käytön ja varastoinnin säätelyä, ilmastonsuojeluun liittyvää lantaloiden kattamisvaatimusta sekä fosforin käyttörajoituksia, mitä alkuperäinen tehtäväksi anto ei pitänyt sisällään. Fosforin käyttörajoitusten poistaminen loppuvaiheessa asetuseronnoksesta oli ratkaisuna oikea ja selkeyttää säätelyä.

Kyseisestä ns. nitraattidirektiivistä osa kuuluu EU:n maataloustukien ns. täydentävien ehtojen lakisääteisiin hoitovaatimuksiin ja maataloushallinto valvoo niitä osana täydentävien ehtojen valvontaa. Direktiivin ehtojen rikkominen saattaa aiheuttaa viljelijälle huomattavia maataloustukien takaisinperintöjä. Asetuksen pykälien valmistelussa ei ole riittävästi huomioitu täydentävien ehtojen valvonnan hallinnollisen taakan keventämisen tavoitetta. Lannanlevitysrajoitukset jyrkillä rinnepeleillä ovat esitetyssä muodossa haastavia käytännön valvonnan kannalta. Kaltevuuden määrittäminen on hankalaa eivätkä nykyiset kartta-aineistot ole vielä koko maassa riittävän tarkkoja valvonnassa käytettäviksi. Lisäksi typpilannoitteiden levityksen metrimääräiset rajoitukset vesistöjen varsilla olisi pitänyt sovittaa yhteen paremmin tulevan ympäristökorvauksen vaatimusten kanssa. Aumassa varastoitavan lannan ja orgaanisen lannoitevalmisteen 30 prosentin kuiva-ainepitoisuuden vaatimus on liian korkea ja vaikeasti valvottavissa oleva rajoitus; harvat lannat ja orgaaniset lannoitevalmisteet omaavat näin korkean kuiva-ainepitoisuuden. Myös viljelijälle tilatasolla kuiva-ainepitoisuuden arviointi aiheuttaa ongelmia.

Lantaloiden kattaminen olisi jätettävä jatkossakin ympäristöluvassa tai asemakaavassa tapauskohtaisesti määrättäväksi asiaksi. Varsinkin kuivalantalojen kategorinen kattaminen ei ole perusteltua. Kattamisen kustannukset ovat yleisesti viljelijälle kohtuuttomat saavutettuun ammoniakkipäästöjen vähentämisen ympäristöhyötyyn verrattuna. Hajuhaitat kyllä vähenevät kattamisen kautta, mutta hajuhaittoja aiheuttavat lantavarastot tulevat muutenkin katettaviksi eläinsuojien ympäristölupien kautta.

Syksyisen lannanlevityksen aikarajoja ei saa kiristää. Mitä lähempänä maan routaantumista ja lumipeitteisyyttä lanta levitetään syksyllä, sitä pienemmäksi jää ravinteiden huuhtoutumisen ja lannan ammoniakkipäästöjen lisääntymisen riski. Ympäristönsuojelulakiin on saatava poikkeamismahdollisuus nitraattiasetuksen ehdoista silloin, kun viljelijästä riippumattomista ylivoimaisista esteistä (mm. sääolosuhteet) johtuen määräysten noudattaminen on mahdotonta. Ylivoimaiset esteet tulisi voida huomioida tarvittaessa ainakin lannanlevitykseen ja lannan aumassa varastointiin asetetuissa ahtaissa aikarajoissa. Tässä asetusehdotuksessa pitää jo näkyä viittauksena ympäristönsuojelulakiin tuleva luvattu poikkeamismahdollisuus aikarajoihin ylivoimaisen esteen tilanteissa.

Helsingissä 03.06.2014

Jarmo Kitula

ryhmäpäällikkö

Uudenmaan ELY -keskus

Elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualue